

DURACELL®

De N.V. Duracell Batteries Aarschot is een dochteronderneming van de Amerikaanse groep Duracell Holdings Inc.

Duracell Aarschot werd opgericht in 1967 om te voldoen aan de groeiende Europese marktvraag naar Duracell batterijen.

Het bedrijf is gespecialiseerd in de productie en distributie van de zes voornaamste types alkalimangaan batterijen. Deze hebben een wereldwijde bekendheid verworven vanwege hun hoogstaande kwaliteit en lange levensduur. Doorheen het productieproces worden technische innovatie, automatisering en integrale kwaliteitszorg centraal gesteld.

N.V. DURACELL BATTERIES S.A.
Nijverheidsleean 7, 3220 Aarschot

Wim Lagae*

De politieke economie van het aanbod van bilaterale officiële hulpverlening: een analyse voor zeven OESO-landen in 1987

Om de vraag te beantwoorden welke motieven de geografische allocatie van bilaterale hulpverlening vanuit donorstandpunt bepalen, werd eerst uitgegaan van de theorie van de publieke keuze. Hulpverlening is immers niet uitsluitend caritatief en is veelal eveneens geïnspireerd door het politiek en economisch eigenbelang van een donorland. De impact van hulpverlening op de donoreconomie zoals bureaucraten in het donorland die percipiëren, staat dan ook centraal in deze bijdrage. Deze impactfunctie van bilaterale hulpverlening werd getoetst voor België, Frankrijk, Japan, Nederland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten voor 1987. Enerzijds laten rijkere landen zich door altruïstische motieven leiden. Anderzijds is er de gevoeligheid van hulpverlening voor exportstromen en voor gewezen kolonies. Ook het winnen van politiek prestige in de OESO-gemeenschap is een niet onbelangrijke drijfveer. (English abstract at the end of the paper.)

Inleiding

In 1987 bedroeg de officiële ontwikkelingshulp¹ op wereldvlak ruim 47 miljard dollar (tabel 1). Ruim 82 % hiervan kwam uit de DAC-

* Centrum voor Economische Studiën, K.U.Leuven. De auteur dankt L. Baeck, L. Berlaige, R. Claeys, E. Schokkaert, A. Watteyne en twee anonieme referenten voor nuttige opmerkingen bij vroegere versies van deze tekst.

¹ Officiële hulpverlening is slechts een gedeelte van de financiële stromen naar een land. Uit een analyse van de betalingsbalans volgt dat de netto-stroom aan deviezen die een ontwikkelingsland ontvangt, gelijk is aan de som van buitenlandse investeringen op korte en lange termijn en hulpverlening enerzijds minus de schulden dienst en repatriatie van winsten anderzijds.

landen². Het kwantitatief belang van de niet-OESO-donors in de hulpverlening op wereldvlak was vrij gering. Comecon en OPEC leverden respectievelijk circa 10 % en bijna 7 % van de hulp op wereldvlak. Van de Comecon-hulp is meer dan 88 % afkomstig van de Sovjetunie.

Tabel 1
Totale officiële ontwikkelingshulp op wereldvlak in 1987

Groepen	In absolute termen (miljoen dollar)*	Relatief aandeel
- DAC-landen**	39.494	82,89 %
- OPEC	3.284	6,89 %
- Comeconhulp		
waarvan - Sovjetunie	4.321	9,07 %
- Oosteuropese landen	546	1,15 %
Totaal	47.645	100,00 %

* Bron: *Development Co-operation, 1988 Report*, OECD, Parijs, 1988.

Bij de berekening van de hulpbedragen dient met de wisselkoersevolutie rekening te worden gehouden. Zo resulteert een depreciatie van de dollar ten opzichte van andere munten in een kunstmatige verhoging van het hulpvolume.

** Exclusief Franse overzeese gebieden en departementen.

Met officiële ontwikkelingshulp³ worden enerzijds giften en anderzijds leningen met een giftelement van ten minste 25 % bedoeld. Verder stelt de DAC-definitie dat de hulp aan ontwikkelingslanden dient verstrekt te worden teneinde er een gunstig kader voor economische ontwikkeling tot stand te brengen en de levensstandaard te

2 DAC (Development Assistance Committee) is het ontwikkelingscomité van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Met uitzondering van Portugal, Spanje, Luxemburg en IJsland zijn alle OESO-landen lid van het DAC: Australië, Oostenrijk, België, Canada, Denemarken, Finland, Frankrijk, West-Duitsland, Ierland, Italië, Japan, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Zweden, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

3 In deze bijdrage analyseren we officiële netto-ontwikkelingshulp. Dit is officiële bruto-ontwikkelingshulp minus terugbetaling van de hoofdsom van aangegane leningen met een giftelement van ten minste 25 %.

verhogen. Ontwikkelingshulp wordt enerzijds bilateraal, dit is via publieke instanties in het donorland, en anderzijds multilateraal, via internationale instellingen, aan ontwikkelingslanden verstrekt. Ongeveer 70 % van de OESO-hulpverlening is bilateraal, terwijl 30 % multilateraal gebeurt.

Tabel 2 geeft enkele kencijfers weer met betrekking tot hulpverlening van de landen waarvan de hulpverlening voor 1987 nader zal worden bekeken. De Verenigde Staten leverden de grootste bijdrage binnen de DAC-groep: in 1987 bedroeg het aandeel van dit land met betrekking tot totale netto hulpverlening bijna 23 %. Het werd gevolgd door Japan (18,87 %) en Frankrijk (11,37 %). In absolute termen leverden Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en België een kleinere hulpinspanning met respectievelijk 2.094, 1.865, 890 en 689 miljoen dollar.

Wanneer echter de verstrekte hulp van elk donorland wordt gerelateerd aan zijn BNP, dan blijkt de grootste hulpinspanning te worden geleverd door Noorwegen en Nederland, die met 1,09 % en 0,98 % van hun BNP terecht als koplopers inzake hulpverlening kunnen worden beschouwd (Stokke, 1989). Ook Frankrijk en België liggen met een ontwikkelingshulp van respectievelijk 0,51 % en 0,49 % van het BNP duidelijk boven het DAC-gemiddelde van 0,35 %⁴. Het hulp-aandeel in het BNP van Japan (0,31 %) en Engeland (0,28 %) ligt onder dat van het OESO-gemiddelde. Het aandeel van de Verenigde Staten tenslotte bedraagt slechts 0,20 %.

In deze bijdrage peilen we naar de motieven van bilaterale hulpverlening⁵. Alle aandacht gaat hierbij naar een analyse van het geografisch allocatiepatroon⁶ van zeven OESO-landen: België, Frankrijk, Japan, Nederland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

4 Merk op dat dit gemiddelde maar precies de helft is van wat door de Verenigde Naties als streefcijfer werd aangenomen, namelijk 0,7 % van het BNP van een donorland.

5 Voor een analyse van de specifieke kenmerken van multilaterale hulpverlening, zie o.a. Wall (1973), Cline en Sargen (1975), Maizels en Nissanke (1984) en Frey (1984).

6 Voor een bespreking van de sectoriële allocatie van hulpverlening vanuit een donorstandpunt, zie Jepma (1988).

Tabel 2
Algemene kenmerken van de netto officiële ontwikkelingshulp voor 1987 van de beschouwde landengroep ten opzichte van de OESO

Land	Totale ontwikkelingshulp van de beschouwde DAC-landen		waarvan		Relatief t.o.v. totale hulpverlening	Absoluut (in milj. dollars)	Relatief t.o.v. totale hulpverlening	Netto-ontwikkelingshulp in procentage van het BNP
	Absoluut (in milj. dollars)	Relatief t.o.v. OESO	MULTILATERAAL	BILATERAAL				
België	689	1,74	264	38,32	425	61,68	0,49	
Frankrijk*	4.489	11,37	1.199	26,71	3.290	73,29	0,51	
Japan	7.454	18,87	2.207	29,61	5.247	70,39	0,31	
Nederland	2.094	5,30	676	32,28	1.418	67,72	0,98	
Noorwegen	890	2,25	363	40,79	527	59,21	1,09	
Verenigd Koninkrijk	1.865	4,72	863	46,27	1.002	53,73	0,28	
Verenigde Staten	8.945	22,65	1.938	21,67	7.007	78,33	0,20	
Totaal OESO	39.494	100,00	11.558	29,27	27.936	70,73	0,35	

* Exclusief Franse overzeese gebieden en departementen.
Bron: Development Co-operation, 1988 Report, OECD, Parijs, 1988.

De vraag welke motieven de geografische allocatie van het hulpbudget bepalen staat centraal in deze bijdrage. Domineren altruïstische motieven of komt veeleer het politiek-economisch eigenbelang van de donorlanden op de voorgrond? Bij het onderzoek van deze vraag kan worden uitgegaan van de theorie van de publieke keuze. Hoofdstuk I geeft een overzicht van de literatuur ter zake. Het model dat in het tweede hoofdstuk wordt voorgesteld, is geïnspireerd op een bijdrage van Dudley en Montmarquette (1976). Hierbij staat de idee van een impactfunctie van hulp centraal. Deze geeft de impact weer van hulp op de donoreconomie zoals bureaucraten van het donorland die percipiëren. De functie is een combinatie van altruïstische motieven, die de behoeften van het ontvangend land beklemtonen, enerzijds, en het politiek en economisch eigenbelang van de donor, anderzijds. In hoofdstuk drie wordt de impactfunctie voor bilaterale hulpverlening van zeven DAC-donorlanden voor 1987 getoetst. Eerst wordt nagegaan welke factoren verklaren waarom een recipiënt al dan niet hulp ontvangt van de donoren. Vervolgens wordt de vraag geanalyseerd welke factoren het meest bijdragen tot een verklaring van de verstrekte hoeveelheid hulp. In een laatste stap worden de structurele parameters afgeleid en geïnterpreteerd. Tenslotte volgen enkele conclusies.

I. Het beslissingsproces met betrekking tot bilaterale officiële hulpverlening: een literatuuroverzicht

Benaderingen vanuit de theorie van de publieke keuze analyseren werkelijke hulpstromen. Hierbij zet deze benadering zich expliciet af tegen normatieve analyses die motiveren wat de meest wenselijke omvang en bestemming van hulp zou zijn (I.A). Bij de analyse van de werkelijke hulpverlening staan de achterliggende politieke en economische motieven (I.B) van de betrokken actoren in het beslissingsproces. (I.C) centraal.

A. Normatieve analyses versus politiek-economische verklaringen van bilaterale officiële hulp

Normatieve analyses van officiële ontwikkelingshulp spitsen zich toe op de vraag hoeveel een land aan hulp zou moeten besteden om aan bepaalde minimale normen van internationale sociale rechtvaardigheid te voldoen (Lafay, 1986). De visie van internationale rechtvaardigheid doet een beroep op het geweten van rijkere naties. Hierbij

wordt een richtlijn bepaald waaraan rijkere landen zouden moeten voldoen om aan die morele verplichtingen tegemoet te komen.

Het bevorderen van de sociaal-economische ontwikkeling in armere landen en de verlichting van het armoedeprobleem zijn de drijfveren voor deze richtlijn. Daarenboven heeft een rechtvaardiger verdeling een koopkrachtverhoging tot gevolg, die op termijn leidt tot een grotere afzetmarkt voor de geïndustrialiseerde landen.

Politiek-economische analyses van hulp hechten minder belang aan de bepaling van de ideale norm. De werkelijk uitgekeerde hulpbedragen daarentegen staan daarin centraal.

B. Motieven met betrekking tot bilaterale hulpverlening

Ogenschoijnlijk zijn giften en zachte leningen van rijkere landen aan ontwikkelingslanden uitsluitend gebaseerd op altruïstische motieven. Via o.a. uitbouw en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur enerzijds en werkgelegenheidscreatie anderzijds kan immers in de basisbehoeften van de bevolking worden voorzien. Dit zou dan ook een vermindering van de armoede en een verhoging van de levensstandaard in ontwikkelingslanden tot gevolg moeten hebben. In publieke-keuzebenaderingen van bilaterale officiële hulpverlening worden echter vraagtekens geplaatst bij deze al te idealistische benadering. Het politiek en economisch eigenbelang van donoren komt als een belagnrijke drijfveer naar voren.

Grosso modo kan hierbij een onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal benaderingen. Enerzijds is er een groep auteurs die stellen dat de ontwikkelingsdoelstelling primeert. Het nastreven van deze doelstelling kan echter gemakkelijk worden gecombineerd met het bereiken van eigen politiek-economische doelstellingen (Ryrie, 1986).

Anderzijds is er een tweede benadering die stelt dat beslissingnemers in het donorland niet zozeer bekommerd zijn om ontwikkeling in de begunstigde landen. Het economisch en politiek eigenbelang van het donorland staat daarentegen wel centraal. Deze strekking stelt dat politici vooral lippendienst bewijzen aan de ontwikkelingsdoelstelling. De onwetendheid van de belastingbetaler met betrekking tot de omvang en de aard van hulpprogramma's geeft hen trouwens de nodige discretionaire ruimte om eigen doelstellingen na te streven. Dit komt vooral neer op het tegemoet komen aan de eisen

van politieke en economische drukkingsgroepen (Frey, 1984). In de volgende sectie wordt nader ingegaan op de rol van de verschillende drukkingsgroepen in het beslissingsproces.

C. De rol van de economische actoren in het beslissingsproces

1. De belastingbetalers en hulpverlening

Ontwikkelingshulp impliceert een transfer van belastingbetalers in donoreconomieën naar bevolkingsgroepen in ontwikkelingslanden. Kenmerkend voor de bevolking in het donorland is hun onwetendheid met betrekking tot de omvang en de aard van het officieel ontwikkelingsprogramma. Zo blijkt dat de bevolking vooreerst de omvang van hulp overschat. Wall (1973) citeert een Amerikaans onderzoek waaruit blijkt dat twee derden van de ondervraagde universitaireren het Amerikaans hulpbudget als het vijfvoudige van het werkelijke niveau raamden. De doorsnee Britse kiezer leefde in de overtuiging dat het niveau van de hulpuitgaven per capita in 1977 ongeveer 0,7 pond per week bedroeg, wat het werkelijk niveau drie en een half maal overtrof (Mosley, 1985)! Daarenboven onderschat de belastingbetaler de terugstroomeffecten verbonden aan hulpstromen en leeft hij met de illusie dat hulp nagenoeg uitsluitend uit giften bestaat. Beide fenomenen worden veroorzaakt door de vele intentieverklaringen van politici (Wall, 1973). Hierbij beklemtonen ze het caritatief karakter van hulpstromen en de noodzaak van werkelijke ontwikkeling. Deze vage engagementen worden nauwelijks in concrete daden omgezet. Vele belastingbetalers beseffen dan ook niet dat het politiek-economisch eigenbelang van de donor heel belangrijk is.

Tenslotte kan de bevolking in het donorland verward raken door het (wan)beleid in het begunstigde land. Dit land komt niet altijd op een positieve manier in het nieuws: corruptie, militaire aankopen, burgeroorlog, ... Ook lijkt het dat de regering in het donorland soms in de omknelling zit van beleidvoerders in het recipiëntland. Verhoging van hulpstromen wordt eerder als vanzelfsprekend gezien, terwijl aan het verminderen of dichtdraaien van de geldkraan enorm veel ruchtbaarheid gegeven wordt (Ryrie, 1986). Ook kan een gedeelte van de bevolking hulpverlening aan potentiële economische concurrenten ter discussie stellen.

2. Politici en hulpverlening

Het is zonder meer klaar dat de onverschilligheid, onwetendheid en zelfs aversie van een niet onbelangrijk gedeelte van de bevolking politici veel manoeuvreerruimte geeft. Het kiesgedrag wordt immers nauwelijks beïnvloed door hulpprogramma's en meestal vallen of staan regeringen niet met het al dan niet uitvoeren van de gedane beloften. Het bereiken van eigen doelstellingen komt dan ook centraal te staan.

2.1. Vrijwaren en uitbreiden van invloedssfeer

Een geïndustrialiseerd land zal vlugger geneigd zijn om hulp te verlenen aan ontwikkelingslanden die politiek op dezelfde golfengete zitten. Dat kan bijvoorbeeld worden nagegaan aan de hand van het stemgedrag van landen in internationale organisaties. Wanneer de verwachte politieke steun groter is, verhoogt de bereidheid tot hulpverlening van de donor.

Ontvangende landen zullen zich dan ook strategisch opstellen en een beleid bepalen in functie van de maximalisatie van het te ontvangen hulpbedrag. Hirschman (1964) werkte een algemeen model uit waarin de interactie tussen de donor en het ontvangend land wordt gespecificeerd. Uitgangspunt hierbij is dat het hulpvolume door ontwikkelingslanden zelf kan worden beïnvloed. Een neutrale positie innemen en laten doorschemeren dat hulpverlening het stemgedrag van het ontwikkelingsland in internationale organisaties kan beïnvloeden, is een mogelijke strategie. Daartegenover staat het duidelijk kleur bekennen voor een ideologisch blok. Beide strategieën hebben hun risico's. Terwijl de eerste positie zou kunnen resulteren in een geringe hulp, impliceert het duidelijk aanleunen bij een bepaald ideologisch blok dat de geldkraan van de ideologisch rivaliserende groep wordt dichtgedraaid.

2.2. Onderhouden van politieke banden met gewezen kolonies

Er kan een sterke concentratie van de hulp van gewezen koloniale machten aan hun ex-kolonies worden verwacht. Er zijn immers economische en politieke schaalvoordelen in de hulpverlening aan ex-kolonies. Enerzijds hebben gewezen koloniale machten veel ervaring met de bestaande politieke structuren van het ontwikkelingsland. Tijdens en na de koloniale periode had er meestal een uitwisseling plaats van ambtenaren, coöperanten en studenten.

Anderzijds verhoogt de vertrouwdheid met de economische omgeving de kans dat hulpverlening aan vroegere kolonies efficiënter zou zijn dan naar andere ontwikkelingslanden. Zo zijn er minder belemmeringen om handel te voeren in gewezen kolonies dan in andere ontwikkelingslanden ten gevolge van kennis van bestaande distributiekanaalen, vertrouwdheid met commerciële organisaties enz.

2.3. Winnen van politiek prestige in de internationale gemeenschap

Een laatste politiek motief betreft het prestige van de donor in de economische of politieke gemeenschap waartoe deze behoort. Zo impliceert de informatieverbreiding binnen de OESO een druk op de leden. De jaarlijkse publikatie en evaluatie van de verstrekte hulp vormt een prikkel voor donorlanden om niet uit de toon te vallen of om prestige te winnen in de donorgemeenschap (White, 1974). In dit verband bleek uit de empirie van de analyse van Dudley (1979) dat kleine en grote donorlanden als concurrenten met betrekking tot hulpverlening kunnen worden beschouwd.

2.4. Economische banden met ontwikkelingslanden

Bij de bespreking van hulpverlening aan gewezen kolonies werd reeds gewag gemaakt van economische schaalvoordelen. Hulpverlening aan ontwikkelingslanden kan ook een vriendelijk (of minder vijandig) klimaat ten aanzien van buitenlandse directe investeringen tot stand brengen, export bevorderen of de aanvoer van economisch belangrijke grondstoffen verzekeren.

Elke frank verstrekte hulp brengt de donor dan een bepaald bedrag op. Deze economische terugstroomeffecten zijn duidelijk een motief voor het economisch eigenbelang van de donor bij gebonden hulp. Deze vorm van hulpverlening wordt in het donorland geproduceerd, en kan als een indirecte subsidiëring van bepaalde exportsectoren in het donorland worden beschouwd. Politici komen hierbij tegemoet aan de belangen van economische drukkingsgroepen in het donorland.

II. De impactfunctie van het aanbod van bilaterale hulpverlening

Om het aanbod van officiële bilaterale hulpverlening door de geselecteerde donorlanden te analyseren, gebruiken we de impactfunctie van Dudley en Montmarquette (1976). Het aanbod van hulp wordt ondersteld uitsluitend te worden bepaald door politici, die onderhevig zijn aan de eisen van enkele belangengroepen. Centraal staat de perceptie door de beslissingnemer in het donorland i van de impact (I_{ij}) die hulpverlening aan land j heeft op de donoreconomie. We veronderstellen dat het overheidsbudget Y wordt besteed aan buitenlandse hulp enerzijds en aan het publiek goed X anderzijds. Beslissingnemers in het donorland maximaliseren dan de nutsfunctie

$$U_i = f(X, I_{i1}, I_{i2}, \dots, I_{ij}) \quad (1)$$

waarbij J het totaal aantal potentiële recipiënten voorstelt onder de budgetrestrictie

$$X + \sum_{j=1}^m n_j a_j = Y \quad (2)$$

waarbij

Y = overheidsbudget in het donorland

n_j = bevolking van het recipiëntland j

a_j = hulp⁷ per capita aan recipiëntland j

Stel dat de impactfunctie (I_{ij}) van hulpverlening naar recipiëntland j op de donoreconomie i de volgende vorm aanneemt⁸:

$$I_{ij} = n_j^\alpha \left[\frac{a_j}{y_j} \right]^\gamma (e_j + 1)^\mu w_j^\phi \prod_{i=1}^n e^{c_{ij} z_i} \quad (3)$$

waarbij

Y_j = BNP per capita van recipiëntland j

e_j = export van het donorland naar het recipiëntland j

w_j = hulpverlening per capita aan recipiëntland j door de rest van de DAC-donorlanden

c_{ij} = wisselvariabele voor gewezen kolonies van donorland i .

7 In tegenstelling tot Dudley en Montmarquette (1976), die het aanbod van hulp benaderen door de toegezegde engagementen van donorlanden, analyseren we het aanbod van bilaterale officiële hulp via de netto-uitgaven aan hulpverlening door de donoren.

8 Hierbij wordt verondersteld dat er geen administratiekosten verbonden zijn aan de transfer van de donor naar de begunstigden.

De functionele vorm (3) is een mengeling van altruïstische motieven enerzijds en motieven van politiek en economisch eigenbelang van het donorland anderzijds. Beslissingnemers in het donorland verwachten dat hulp het meest impact heeft als deze gericht is naar de meest behoeftige ontwikkelingslanden, wat een tegemoetkoming is aan bijvoorbeeld sociale drukkingsgroepen. γ ($0 \leq \gamma < 1$) geeft de sterkte van de impact weer van hulpverlening per capita in verhouding tot het BNP per capita van het begunstigde land. Wanneer meer belang wordt gehecht aan hulpverlening aan arme landen, zal γ een hogere waarde aannemen. De parameter weerspiegelt dus de graad van altruïsme van een donorland.

Het verwachte effect van hulpverlening varieert eveneens naargelang van de bevolkingsomvang van het begunstigde land. De parameter α ($\alpha > 0$) geeft de vertekening weer in de perceptie van de beslissingnemers in het donorland naargelang van de bevolkingsomvang.

Zoals eerder gesteld, mag het caritatief karakter van hulpverlening niet worden overroepen. Zo wordt een positief verband verondersteld tussen handels- en hulpstromen ($\mu > 0$) naar recipiëntlanden. Het donorland is eveneens bekommerd om zijn internationaal prestige. Indien de andere DAC-landen meer (minder) hulp verstrekken, zullen politici meer (minder) belang hechten aan hulp en zal hulpverlening meer bespreekbaar zijn. Een positieve waarde van de parameter Φ geeft dit demonstratie-effect weer. Tenslotte heeft een donorland politieke en economische belangen in ex-kolonies, wat weergegeven wordt door z_i (met $z_i > 1$).

Dudley en Montmarquette (1976, p. 137) tonen aan dat onder de voorwaarden (2) en (3) maximalisatie van de nutsfunctie van beslissingnemers van het donorland (1) vereist dat de waarde van hulpverlening per capita naar land j gelijk is aan:

$$a_j = \left[\frac{k \gamma (e_j + 1)^\mu w_j^\phi \prod_{i=1}^n e^{c_{ij} z_i}}{y_j n_j^{1-\alpha}} \right]^{1/(1-\gamma)} \quad (4)$$

waarbij k = de marginale substitutiegraad tussen de impact van hulpuitgaven en de impact van bestedingen aan het publiek goed X op de donoreconomie.

De volgende stap bestaat uit het transformeren van (4) in een vorm die kan worden geschat.

(5) $\ln a_j = \beta_0 + \beta_1 \ln y_j + \beta_2 \ln n_j + \beta_3 \ln(e_j + 1) + \beta_4 \ln w_j + \beta_5 c_{ij} + \varepsilon_j$
 waarbij de coëfficiënt en het verwachte teken ervan als volgt zijn:

$$\begin{aligned} (5a) \beta_0 &= \frac{\ln(k \gamma)}{1 - \gamma} & (5d) \beta_3 &= \frac{\mu}{1 - \gamma} > 0 \\ (5b) \beta_1 &= \frac{-\gamma}{1 - \gamma} < 0 & (5e) \beta_4 &= \frac{\Phi}{(1 - \gamma)} > 0 \\ (5c) \beta_2 &= \frac{-(1 - \alpha)}{(1 - \gamma)} < 0 & (5f) \beta_5 &= \frac{z_i}{1 - \gamma} > 0 \end{aligned}$$

met $i = 1, \dots, n$

III. Empirische resultaten

In deze analyse wordt het beslissingsproces inzake ontwikkelingshulp opgesplitst in twee deelprocessen. Eerst onderzoekt een donor of het al dan niet interessant is om aan een bepaald ontwikkelingsland hulp te verlenen. Vervolgens wordt beslist hoeveel aan giften en zachte leningen zal worden uitgekeerd. De eerste beslissing gaan we na met behulp van Logit-modellen (III.A), terwijl de coëfficiënten die de verstrekte hoeveelheid hulp verklaren, worden geschat met behulp van de methode der kleinste kwadraten (III.B). Uit die herleide vormcoëfficiënten worden dan de structurele parameters afgeleid en geïnterpreteerd.

A. De kansbepaling van hulpverlening

Voor de analyse hebben we na selectie (zie appendix 1) 112 landen behouden die voor hulp in aanmerking zouden kunnen komen. Dichotome logit-modellen bepalen de kans dat een ontwikkelingsland al dan niet hulp ontvangt. Hierbij wordt aan de afhankelijke veranderlijke de waarde 1 toegekend indien het land hulp ontvangt en bedraagt de waarde 0 indien het ontwikkelingsland niet voor hulp in aanmerking komt.

$$A_j = a_0 + a_1 \ln y_j + a_2 \ln n_j + a_3 \ln(e_j + 1) + a_4 \ln w_j + \varepsilon_j \quad (7)$$

waarbij $A_j = 1$: recipiëntland j ontvangt hulp

$A_j = 0$: recipiëntland j ontvangt geen hulp

De te schatten vergelijking (7) bevat niet c_i . Het opnemen van gewezen kolonies draagt immers niets bij tot de grootste aannemelijk-

heidsschatting van België, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk⁹. De geschatte coëfficiënten in tabel 3 geven de wijziging weer van de kans dat een donor hulp verstrekt bij een verandering in één verklarende veranderlijke. De wijziging in de overige verklarende variabelen wordt hierbij constant verondersteld. Een toename in het BNP per capita van de recipiënt heeft, ceteris paribus, een negatieve impact op de kans dat de beschouwde groep hulp verstrekt. Voor Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten zijn de geschatte coëfficiënten statistisch significant. Dit wijst erop dat landen met een laag BNP per capita meer kans maken om voor hulpverlening door de drie donorlanden in aanmerking te komen.

De waarschijnlijkheid dat de donorlanden hulp verlenen verhoogt indien de bevolkingsomvang in het ontwikkelingsland toeneemt. Rijkere landen leiden blijkbaar uit een verhoging van het bevolkingsaantal van het ontvangende land een hogere graad van behoefte af. Voor Japan, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten zijn de geschatte coëfficiënten niet statistisch significant.

Enkel bij Frankrijk wordt een statistisch significante relatie vastgesteld tussen exportstromen naar het ontwikkelingsland en een hogere kans op hulpverlening. Bij België, Noorwegen en Engeland wordt een negatieve relatie tussen handels- en hulpstromen vastgesteld.

Een toename in het hulpaanbod van overige DAC-landen verhoogt de kans op hulpverlening naar ontwikkelingsland j door alle donoren. De resultaten zijn statistisch significant voor België, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

⁹ In (7) is y_j het BNP per capita van recipiëntland j voor 1987 (uitgedrukt in dollar); w_j is de hulpverlening per capita aan recipiëntland j door de rest van de DAC-donorlanden voor 1987 (in miljoen dollar); n_j is de bevolking van het begunstigde land j in 1987. Bron: *Development Co-operation, 1988 Report*, OECD, Parijs, 1988. De variabele e geeft de export van het donorland naar recipiëntland j weer voor 1986 (in miljoenen dollar). Bron e: *Direction of Trade Statistics, 1988 Yearbook*, IMF, Washington, 1988.

Tabel 3
Logit-analyse (1) voor de aanbodfunctie (2) van bilaterale hulpverlening van 7 donorlanden in 1987

Donorland	a ₀	a ₁	a ₂	a ₃	a ₄	A _j =1 (3)	A _j =0 (3)
België	-8,04 (-2,19)*	-0,14 (-0,18)	2,01 (3,84)*	-0,54 (-0,89)	1,72 (2,57)*	73	39
Frankrijk	-27,02 (-1,77)*	-0,46 (-0,18)	7,67 (2,32)*	4,68 (1,76)*	3,47 (1,59)	103	9
Japan	3,11 (0,48)	-1,57 (-0,92)	1,07 (1,38)	0,38 (0,39)	0,39 (0,39)	106	6
Nederland	2,20 (0,49)	-1,23 (-1,01)	1,11 (1,82)*	0,81 (1,05)	-1,54 (-1,55)	95	17
Noorwegen	-1,37 (-0,38)	-1,83 (2,50)*	1,75 (2,86)*	-0,30 (-0,62)	0,79 (1,21)	71	41
Verenigd Koninkrijk	12,15 (2,67)*	-5,08 (-3,32)*	0,80 (1,16)	-0,05 (-0,67)	2,17 (2,34)*	95	17
Verenigde Staten	5,05 (1,31)	-2,62 (-3,03)*	0,55 (1,22)	0,50 (1,22)	1,18 (1,77)*	84	28

- (1) De getallen tussen haakjes onder de coëfficiëntschattingen zijn t-statistieken. Een * na de haakjes verwijst naar statistisch significante schattingen bij een betrouwbaarheidsinterval van 90 %.
- (2) $A_j = a_0 + a_1 \ln y_j + a_2 \ln n_j + a_3 \ln (e_j + 1) + a_4 \ln w_j + \varepsilon_j$
- (3) $A_j = 1$ geeft het aantal landen weer die in 1987 hulp ontvingen van de beschouwde donor. $A_j = 0$ geeft de overige landen van de totale groep recipiënten weer.

B. Verklaring van de hoeveelheid verstrekte hulp

Bij een verklaring van de hoeveelheid verstrekte hulp wordt de te schatten vergelijking:

$$\ln a_j = \beta_0 + \beta_1 \ln y_j + \beta_2 \ln n_j + \beta_3 \ln (e_j + 1) + \beta_4 \ln w_j + \beta_5 c_{ij} + \varepsilon_j \quad (8)$$

waarbij

a_j = hulp per capita aan recipiëntland j in 1987 (in dollar)¹⁰.

10 Bron a_j : *Development Co-operation, 1988 Report*, OECD, Parijs, 1988. Appendix 1 stelt de hulpstromen vanuit zeven DAC-landen en de totale DAC-hulp in 1987 voor, terwijl appendix 2 de wisselvariabelen weergeeft.

Tabel 4
Herleidingsvormcoëfficiënten (1) van kleinste-kwadratschattingen voor de aanbodfunctie (2) van bilaterale hulpverlening van 7 donorlanden in 1987

Donorland	Aantal begunstigde landen	R ²	β_0	β_1	β_2	β_3	β_4	$\beta_{5(1)}$ ⁽³⁾	β_{5_2}	β_{5_3}	β_{5_4}	β_{5_5}
België	73	0,45	-2,65 (2,-33)*	-0,25 (-1,12)	0,64 (4,11)*	-0,27 (1,54)	0,6 (3,16)*	1,46 (4,23)*	-	-	-	-
Frankrijk	103	0,71	-0,79 (-1,32)	-0,59 (-4,13)*	0,65 (8,15)*	0,54 (5,15)*	0,19 (1,88)*	-	0,73 (4,92)*	-	-	-
Japan	106	0,67	0,54 (0,67)	-1,4 (-7,12)*	0,89 (8,33)*	0,85 (6,9)*	0,1 (0,78)	-	-	-	-	-
Nederland	95	0,44	-1,98 (-2,05)*	-0,58 (-2,66)*	0,87 (6,01)*	0,28 (1,56)	0,45 (2,6)*	-	-	1,41 (2,99)*	-	-
Noorwegen	71	0,29	-2,86 (-2,02)*	-0,5 (-2,03)*	0,82 (3,76)*	0,2 (1,19)	0,89 (3,51)*	-	-	-	-	-
Verenigd Koninkrijk	95	0,57	-0,84 (-1,04)	-1,06 (-4,93)*	0,7 (5,9)*	0,73 (4,61)*	0,51 (3,37)*	-	-	-	0,62 (4,84)*	-
Verenigde Staten	84	0,48	2,3 (2,13)*	-1,0 (-3,96)*	0,3 (2,33)*	0,6 (5,0)*	-0,05 (-0,31)	-	-	-	-	1,62 (3,77)*

- (1) De getallen tussen haakjes onder de coëfficiëntschattingen zijn t-toetsen. Een * na de haakjes verwijst naar statistisch significante schattingen met een betrouwbaarheidsinterval van 90 %.
- (2) $\ln a_j = \beta_0 + \beta_1 \ln y_j + \beta_2 \ln n_j + \beta_3 \ln (e_j + 1) + \beta_4 \ln w_j + \beta_5 c_{ij} + \varepsilon_j$
- (3) β_5 = coëfficiënt voor wisselvariabele gewezen Belgische kolonies.
 β_{5_1} = coëfficiënt voor wisselvariabele gewezen Franse kolonies.
 β_{5_2} = coëfficiënt voor wisselvariabele gewezen Nederlandse kolonies.
 β_{5_3} = coëfficiënt voor wisselvariabele gewezen Engelse kolonies.
 β_{5_4} = coëfficiënt voor wisselvariabele "Camp-David"-akkoord

De geschatte coëfficiënten in tabel 4 geven weer dat, bij een verhoging van het BNP per capita in het ontvangend land met 1 %, de daling van de hulpverlening het hoogst is voor Japan (1,4 %) en het laagst voor Noorwegen (0,5 %). Het negatief verband tussen het BNP per capita van een bepaald land en de omvang van de hulpverlening geeft weer dat bekommernis om de levensstandaard, benaderd door het BNP per capita in het begunstigde land, een rol speelt bij de bepaling van de hoeveelheid verstrekte hulp.

Tussen de bevolkingsomvang in het begunstigde land en de hoeveelheid hulpverstrekking wordt een positief verband vastgesteld. Zo zou een bevolkingstoename met 10 % in een bepaald ontwikkelingsland voor alle beschouwde donorlanden in een stijging van het hulpvolume resulteren. Deze is het hoogst voor de Japanse hulpverlening (8,9 %) en het laagst voor hulpverlening uit de Verenigde Staten (3 %). Dit merkwaardig resultaat is tegengesteld aan vroeger onderzoek (zie bijvoorbeeld Dudley en Montmarquette, 1976 en Maizels en Nissanke, 1984).

Voor vier donorlanden wordt een positief significant verband vastgesteld tussen export- en hulpstromen. Zo resulteerde een verhoging van de export met 1 % in 1986 in een toename van giften en zachte leningen uit Japan met 0,85 %, uit het Verenigd Koninkrijk met 0,73 %, uit de Verenigde Staten met 0,6 % en uit Frankrijk met 0,54 %.

Noorwegen wordt het sterkst beïnvloed door hulpverlening van de overige DAC-landen. Het prestige in de internationale gemeenschap als koploper inzake hulpverlening is daar allicht niet vreemd aan. Een verhoging van de hulpverlening door de rest van de DAC-landen met 10 % leidt tot een toename in de hulpstroom uit Noorwegen met 8,9 %. In die veronderstelling zouden hulpstromen uit België, het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Frankrijk toenemen met respectievelijk 6 %, 5,1 %, 4,5 % en 1,9 %.

Uit de herleide-vormcoëfficiënten van kleinste-kwadratenschattingen kunnen vervolgens de structurele parameters van de aanbodfunctie van bilaterale hulpverlening berekend worden (zie tabel 5). Hierbij dient eerst γ uit (5b) te worden afgeleid. De impact van hulpverlening aan landen met een laag BNP per capita is het hoogst in Japan (0,58) en Engeland (0,51). De graad van altruïsme is het laagst in België, waar γ 0,2 bedraagt. Eens de waarde van γ bepaald is, kunnen de overige structurele parameters uit de vergelijkingen (5c) tot en met (5f) worden afgeleid. De bevolking van het recipiëntland heeft de

Tabel 5
Structurele parameters voor de aanbodfunctie van bilaterale hulpverlening van 7 donorlanden in 1987

Donorland	België	Japan	Frankrijk	Nederland	Noorwegen	Veren. Koninkr.	Veren. Staten
Parameter							
Graad van altruïsme (γ)	0,20	0,58	0,37	0,37	0,33	0,51	0,50
Vertekening ten aanzien van bevolkingsomvang (α)	1,51	1,37	1,34	1,55	1,55	1,34	1,15
Economische relaties (μ)	0,22	0,36	0,34	0,18	0,13	0,36	0,30
Demonstratie-effect (Φ)	0,48	0,04	0,12	0,28	0,60	0,25	-0,002
Gewezen kolonies België (z_1)	3,22	-	-	-	-	-	-
Gewezen kolonies Frankrijk (z_2)	-	-	1,90	-	-	-	-
Gewezen kolonies Nederland (z_3)	-	-	-	2,43	-	-	-
Gewezen kolonies Engeland (z_4)	-	-	-	-	-	1,35	-
"Camp David"-wisselvariabele (z_5)	-	-	-	-	-	-	2,25

grootste impact in Nederland en Noorwegen (1,55). In de Verenigde Staten, waar de parameter 1,15 bedraagt, is deze impact het laagst.

De sterke gevoeligheid van hulpverlening van het Verenigd Koninkrijk en Japan voor exportstromen naar de begunstigde landen volgt uit de relatief hoge waarde van de parameter die de economische banden weergeeft (0,36). Zoals eerder vermeld is het demonstratie-effect het sterkst in Noorwegen (0,60). Japan en de Verenigde Staten zijn het minst beïnvloedbaar voor hulpverlening door de overige landen van de DAC-gemeenschap. De waarde van het demonstratie-effect is er respectievelijk 0,04 en nagenoeg nul.

Hulp aan Burundi, Rwanda en Zaïre heeft een sterke impact op de Belgische hulpverlening: z_1 bedraagt immers 3,22. Er is eveneens een sterk positief effect op de hulpverlening van Nederland (2,43), Frankrijk (1,9) en het Verenigd Koninkrijk (1,35) van het feit dat de begunstigde landen ex-kolonies zijn. Het belang van de impact van politieke banden op de hulp van een donor kan eveneens worden aange- toond door de hulpverlening van de Verenigde Staten aan Egypte en Israël.

Besluit

Het aanbod van bilaterale officiële hulpverlening door OESO-landen kan door uiteenlopende motieven geïnspireerd zijn. Enerzijds laten rijkere landen zich door altruïstische motieven leiden. Uit de verklaring van de hoeveelheid hulp bleek, nog duidelijker dan bij de keuze om al dan niet hulp te verlenen, dat donorlanden uit een lager BNP en/of een hogere bevolking een hogere graad van behoefte van het recipiëntland afleiden. Dat resulteert dan ook in een hoger hulp- volume.

Hulpverlening is echter niet uitsluitend caritatief en is veelal even- eens geïnspireerd door het politiek en economisch eigenbelang van het donorland. Zo werd er voor een viertal donorlanden een positief significant verband vastgesteld tussen de hoeveelheid export- en hulpstromen naar een ontwikkelingsland. De gevoeligheid van hulp- verlening voor exportstromen is het sterkst voor het Verenigd Ko- ninkrijk en Japan. Ook de hulpstromen naar gewezen Belgische, Franse, Engelse en Nederlandse kolonies is een duidelijk voorbeeld van het eigenbelang van een donorland. Een andere illustratie voor het belang van politieke banden is het bedrag aan hulp die de Ver- enigde Staten verlenen aan Israël en Egypte. Tenslotte is het winnen van politiek prestige in de OESO-gemeenschap een niet onbelangrij- ke drijfveer.

Bibliografie

- BENCIVENGA, V. (1984), *The Distribution of Foreign Aid by OECD Donors*, ESEM, Madrid, 36 p.
- CLINE, W.R. en SARGEN, N.P. (1975), "Performance criteria and multilateral aid allocation", *World Development*, vol. 3, nr. 6, p. 383-391.
- DUDLEY, L. (1979), "Foreign aid and the theory of alliances", *The Review of Economics and Statistics*, vol. LXI, nr. 4, p. 564-571.
- DUDLEY, L. en MONTMARQUETTE, C. (1976), "A model of the supply of bilateral foreign aid", *American Economic Review*, vol. 66, nr. 1, p. 132-142.
- FREY, B.S. (1984), *The International Political Economics*, New York, Basil Blackwell, 181 p.
- HIRSCHMAN, A. (1964), "The stability of neutralism: a geometrical note", *American Economic Review*, vol. LIV, nr. 2, p. 94-99.
- JEPMA, C.J. (1988), "The impact of untying aid of the European Community Countries", *World Development*, vol. 12, nr. 9, p. 879-900.
- LAFAY, J.-D. (1986), "L'aide au développement des analyses normatives aux théories politico-économiques", *Revue d'Economie Politique*, vol. 96, nr. 4, p. 384-397.
- MAZELS, A. en NISSANKE, K. (1984), "Motivations for aid to developing coun- tries", *World Development*, vol. 12, nr. 9, p. 879-900.
- MOSLEY, P. (1985), "The political economy of foreign aid: a model of the market for a public good", *Economic Development and Cultural Change*, p. 373-390.
- RYRIE, W. (1986), "Managing an aid programme", *IDS Bulletin*, vol. 17, nr. 2, p. 7-13.
- STOKKE, O. (1989), ed., *Western Middle Powers and Global Poverty. The Determi- nants of the Aid Policies of Canada, Denmark, the Netherlands, Norway and Sweden*, Oslo, The Scandinavian Institute of African Studies, 355 p.
- WALL, D. (1973), *The Charity of Nations. The Political Economy of Foreign Aid*, New York, Basic Books, 181 p.
- WHITE, J. (1974), *The Politics of Foreign Aid*, Toronto, Bodley Head, 316 p.

Appendix 1

Hulpstromen vanuit zeven DAC-landen en totale DAC-hulp in 1987 (in miljoen dollar)

Land	Hulp België	Hulp Frankrijk	Hulp Japan	Hulp Nederland	Hulp Noorwegen	Hulp Veren. Koninkr.	Hulp Veren. Staten	Hulp DAC
Afghanistan	0	0,9	0	0,9	0,2	1	29	37,7
Algerije	1,5	58,3	0	0	0,1	0,3	0,3	144,9
Angola	0,1	3,7	1,4	15,6	0,9	0,4	6	97,7
Antigua en Barbuda	0	0	0,1	0	0	1,5	2	4,8
Argentinië	0,6	5,7	20,2	1	0,1	0	0	62,2
Bahrein	0	0,5	0,5	0	0	0	0	1,1
Bangladesh	5,1	30,2	334,2	67	33,2	55,7	146	926,5
Barbados	0	0	0,1	0,7	0	0,5	0	4,2
Belize	0	0	0	0	0	3,2	13	21,5
Benin	1,5	23,9	3,8	5,4	0,2	0,2	3	76,4
Bolivia	1,9	2,4	53,8	13,7	2,2	2,8	77	212,8
Botswana	1,4	2,8	0,1	5,4	17	10,7	21	124,3
Brazilië	1,5	20,9	82,1	6,2	0,1	1,3	0	265,6
Burkina Faso	2,5	64,6	7,7	27,6	0	0,3	19	195,2
Birma	2,6	9	172	1,6	0,1	7,7	11	240,7
Burundi	18,9	24,2	11	1,6	1,2	0,2	4	86,6
Kameroen	7,2	59,9	12,5	4,7	0,3	4,4	20	179,8
Kaapverdische Eilanden	2	4,9	2,3	8,2	1,4	0,1	6	60,2
Centraal-Afrika	0	84,7	1,4	0,4	0	0	4	108,7
Tsjaad	0,3	73,9	0,1	8,8	0,1	0,3	16	119,6
Chili	1,6	4,1	9,7	7	0,4	0,4	0	23,2
China	24,6	46,9	553,1	3,2	8,3	4,8	0	860
Colombia	0,6	22,1	4,5	13,4	0,1	0,8	0	67,8
Comoren	1,5	22,6	3,3	0,2	0	0	1	32,2
Costa Rica	0	5,1	4,8	6,5	0,2	0,7	160	208,1
Ivoorkust	4,4	183,4	2,8	1	0,3	1,6	1	221,1
Cyprus	0	4	0	0	0	1,5	17	23,1
Djibouti	0	46,1	1,4	0	0	0,3	3	59,4
Dominica	0	1,1	0,2	0	0	1,3	0	5,1
Dominicaanse Republiek	0,1	0,9	17,7	1,3	0,9	0,1	59	101,9
Ecuador	3,1	6,3	46,1	6,2	1,1	3,1	43	153,8
Egypte	3,5	102,8	93,9	24,2	0,2	11,6	1035	1565,3
El Salvador	3,6	4,8	3,4	4	1,6	0,7	356	404,9
Ethiopië	2,2	7,2	13,7	6,8	11,7	13,7	5	312,4
Fiji	0	1,9	10,3	0,6	0,1	0,9	1	32,1
Gabon	2,8	60,9	0,1	0,1	0	0	1	70,2
Gambia	0	4,6	4,5	1,9	1,4	10,9	10	50,7
Ghana	0,1	7,9	20,8	13,3	4,1	27,7	5	130,5
Griekenland	0	5,6	0,5	0	0	0,1	0	30,6
Grenada	0	0,2	0,1	0,1	0	1	3	10

Guatemala	0,3	12,1	2,5	2,6	1,2	0	155	213,9
Guinea	0,3	49,1	22,5	0,4	1,2	0,7	9	119,5
Guinée-Bissau	0,6	4,9	1,2	9,6	0	0,1	4	47,6
Guyana	0	0	0,8	0,2	0	1	8	14,9
Haïti	1,6	19,8	10,1	0,6	0,1	0	93	149,2
Honduras	0,5	3,6	35	3,5	0,4	0,7	153	222,5
Hong Kong	0	2,3	2,6	0,2	0,1	0,4	0	15
India	0	69,4	303,9	104	30,4	76,6	39	956,8
Indonesië	5,5	37,3	707,3	140,3	0,6	10,4	36	1121,8
Iran	0,5	3,1	2,1	0	0	0	0	46
Irak	0	4	70,2	0,1	0	0	0	79,2
Israël	0	4,4	0,4	5,7	0	0	1201	1249,5
Jamaïca	0,6	0,4	3,3	6,4	2,6	4,7	89	146,4
Jordanië	0,1	2,7	24,4	0,1	0	2,7	106	174,8
Kenia	2,2	29,4	63,7	56,5	30,2	32,2	43	436,1
Kongo	3	113	0,1	0,3	0	0,3	1	131,1
Laos	0	1	14	0,4	0,1	0,1	0	30,4
Lesotho	0	2,7	2,2	1,7	0,3	6,4	19	62,5
Liberia	0	0,8	10,2	0,5	0,1	1,5	25	51,6
Madagaskar	0,2	102,4	8,4	0,5	6,1	0,9	16	181
Malawi	0	5	51,5	10,8	0,2	31,7	17	170,2
Maleisië	0,2	8,1	276,4	0,6	1,4	10,8	0	352,1
Mali	3,7	65,2	8,9	22,4	2,4	1,6	33	221,6
Mauretanië	0,5	42,2	4,5	7,2	1,9	0,3	10	97,4
Mauritius	0,4	22,4	6,4	0,1	0	5,8	4	49,6
Mexico	0,3	38	35	3,6	0	1	62	151,1
Marokko	3,1	189,2	20,4	0,6	0	0,3	85	348,9
Mozambique	1	39,4	17,6	50,6	35,3	35,3	55	531,7
Nepal	0,3	2,2	76,8	4,4	3,1	16,3	20	189,2
Nicaragua	0,8	9,2	0,3	19,8	14,4	0	0	111
Niger	5,2	65,4	23,7	7,9	1,7	0,3	41	214,7
Nigeria	0,4	6,8	18	3,5	0,1	4,6	1	50,9
Oman	0	0	0,6	0	0	0,8	13	15,2
Pakistan	0,3	34,1	126,7	27,9	10,7	29,3	90	440,5
Panama	0,1	4,4	5,6	0,5	0	0	14	26,7
Papoea								
Nieuw-Guinea	0,1	0,2	17,7	0,1	0	6,6	1	254,6
Paraguay	0,1	1,2	39,3	0,4	0	0,5	1	54,4
Peru	3	3,7	37,6	31,5	0,8	1,7	63	260,5
Filippijnen	1,3	1,2	379,4	21,5	4	0,4	230	705,8
Portugal	0	6,8	0,2	1,7	2	0	0	31
Rwanda	31,7	31,8	7,6	6,6	0,2	0,3	14	135,6
Senegal	4,9	154,1	25,3	16	0,8	2,8	48	357,9
Seychellen	0,8	10	1,1	0,1	1	2,7	1	18,6
Sierra Leone	0	1,2	3,4	1,2	0,5	3,6	12	43,7
Singapore	0	2,9	11,2	0	0	0	1	22,2
Solomoneilanden	0	0	4,7	0,2	0	8,1	0	22,1
Somalia	4	10,2	22,7	0,3	0,7	11,9	52	398,6
Sri Lanka	0,8	7,1	118,3	23,5	15,6	16,3	35	326,1
Sint Kitts-Nevis	0	0	0	0	0	2,2	0	4
Sint Lucia	0	0	0,2	0	0	1,8	0	6

Sint Vincent	0	0	0,2	0	0	1,6	2	5,3
Soedan	2,4	4,9	77,7	58,9	3,1	31,3	103,	443,1
Suriname	1,1	0,2	0	7	0	0	0	8,6
Swaziland	0,3	0,3	0,2	0,7	0,5	2	12	29,7
Syrië	0	13	45,1	0,5	0	0,2	0	88,7
Tanzania	2	5,2	46,1	74,1	75,2	38,9	1	717,3
Thailand	2	7,7	302,4	10,9	4,7	3,1	23	435,8
Togo	1,1	31,1	3,8	0,9	0,2	0,2	12	85,8
Tonga	0	0	5,1	0,2	0	0,1	0	15,2
Trinidad en Tobago	0	0,3	0,2	0,2	0	0,2	0	32,8
Tunesië	2,6	56,4	1	1,5	0	1,2	35	205,1
Turkije	0	10,4	162,4	0	0,1	0	0	385,1
Oeganda	0,4	1,1	0,5	2,2	2,7	11,2	14	86,7
Uruguay	0,1	2,3	2,1	1	0,1	0,1	0	12,1
Vanuatu	0	8,4	5,6	0	0	7,7	0	32,5
West-Samoa	0	1,1	6,9	0,1	0	0	1	21,8
Noord-Jemen	0	2,5	21,1	28,5	0,2	8,5	44	147,8
Zuid-Jemen	0	1,4	4	0	0	1,9	0	14,6
Joegoslavië	0,1	3,4	0,5	1	0	0	0	29,4
Zaire	115,2	40,2	26,5	1,4	0,9	5,1	40	332,2
Zambia	7,2	1,6	41,7	29,6	31,9	38,5	34	344,3
Zimbabwe	0,8	14,7	8,8	35,3	22	16,4	35	265,4

- 1 Uit de oorspronkelijke groep van 135 landen die DAC-hulp ontvangen, vielen 23 landen weg.
- Wegens een tekort aan gegevens werden Cuba, Equatoriaal Guinea, Cambodja, Kiribati, Libanon, Nauru, Taiwan, Tuvalu en Vietnam niet in aanmerking genomen.
 - Ook 13 niet onafhankelijke landen vielen weg: Anguilla Aruba, Bermuda, de Kaaiman Eilanden, de Cook Eilanden, Guyana, Montserrat, de Nederlandse Antillen, Niue, de Pacific Islands, Tokelau, Turks en Caicos Islands en de Maagdeneilanden.
 - Tenslotte werd Zuid-Korea niet in aanmerking genomen wegens negatieve hulpstromen vanuit bepaalde DAC-landen.

Appendix 2 Wisselvariabelen

	D1	D2	D3	D4	D5		D1	D2	D3	D4	D5
Afghanistan	0	0	0	0	0	Honduras	0	0	0	0	0
Algerije	1	0	0	0	0	Hong Kong	0	1	0	0	0
Angola	0	0	0	0	0	India	0	1	0	0	0
Antigua en Barbuda	0	0	0	0	0	Indonesië	0	0	0	0	1
Argentinië	0	0	0	0	0	Iran	0	0	0	0	0
Bahrein	0	0	0	0	0	Irak	0	0	0	0	0
Bangladesh	0	1	0	0	0	Israël	0	0	0	1	0
Barbados	0	1	0	0	0	Jamaïca	0	1	0	0	0
Belize	0	1	0	0	0	Jordanië	0	0	0	0	0
Benin	1	0	0	0	0	Kenia	0	1	0	0	0
Bolivia	0	0	0	0	0	Laos	0	0	0	0	0
Botswana	0	1	0	0	0	Lesotho	0	1	0	0	0
Brazilië	0	0	0	0	0	Liberia	0	0	0	0	0
Burkina Faso	1	0	0	0	0	Madagaskar	1	0	0	0	0
Birma	0	1	0	0	0	Malawi	0	1	0	0	0
Burundi	0	0	1	0	0	Maleisië	0	1	0	0	0
Kameroen	1	0	0	0	0	Mali	1	0	0	0	0
Kaapverdische Eilanden	0	0	0	0	0	Mauretanië	1	0	0	0	0
Centraal-Afrika	1	0	0	0	0	Mauritius	0	1	0	0	0
Tsjaad	1	0	0	0	0	Mexico	0	0	0	0	0
Chili	0	0	0	0	0	Marokko	1	0	0	0	0
China	0	0	0	0	0	Mozambique	0	0	0	0	0
Colombia	0	0	0	0	0	Nepal	0	0	0	0	0
Comoren	1	0	0	0	0	Nicaragua	0	0	0	0	0
Kongo	1	0	0	0	0	Niger	1	0	0	0	0
Costa Rica	0	0	0	0	0	Nigeria	0	1	0	0	0
Ivoorkust	1	0	0	0	0	Oman	0	0	0	0	0
Cyprus	0	1	0	0	0	Pakistan	0	1	0	0	0
Djibouti	1	0	0	0	0	Panama	0	0	0	0	0
Dominica	0	0	0	0	0	Papoea Nieuw-Guinea	0	0	0	0	0
Dominicaanse Republiek	0	0	0	0	0	Paraguay	0	0	0	0	0
Ecuador	0	0	0	0	0	Peru	0	0	0	0	0
Egypte	0	0	0	1	0	Filippijnen	0	0	0	0	0
El Salvador	0	0	0	0	0	Portugal	0	0	0	0	0
Ethiopië	0	0	0	0	0	Rwanda	0	0	1	0	0
Fiji	0	1	0	0	0	Senegal	1	0	0	0	0
Gabon	1	0	0	0	0	Seychellen	1	0	0	0	0
Gambia	0	1	0	0	0	Sierra Leone	0	1	0	0	0
Ghana	0	1	0	0	0	Singapore	0	1	0	0	0
Griekenland	0	0	0	0	0	Solomoneilanden	0	0	0	0	0
Grenada	0	0	0	0	0	Somalia	0	0	0	0	0
Guatemala	0	0	0	0	0	Sri Lanka	0	1	0	0	0
Guinea	1	0	0	0	0	Sint Kitts-Nevis	0	0	0	0	0
Guinée-Bissau	0	0	0	0	0	Sint Lucia	0	0	0	0	0
Guyana	0	1	0	0	0	Sint Vincent	0	0	0	0	0
Haïti	0	0	0	0	0	Soedan	0	1	0	0	0

	D1	D2	D3	D4	D5		D1	D2	D3	D4	D5
Suriname	0	0	0	0	1	Oeganda	0	1	0	0	0
Swaziland	0	0	0	0	0	Uruguay	0	0	0	0	0
Syrië	0	0	0	0	0	Vanuatu	0	1	0	0	0
Tanzania	0	1	0	0	0	West-Samoa	0	1	0	0	0
Thailand	0	0	0	0	0	Noord-Jemen	0	0	0	0	0
Togo	1	0	0	0	0	Zuid-Jemen	0	1	0	0	0
Tonga	0	0	0	0	0	Joegoslavië	0	0	0	0	0
Trinidad en Tobago	0	1	0	0	0	Zaire	0	0	1	0	0
Tunesië	1	0	0	0	0	Zambia	0	1	0	0	0
Turkije	0	0	0	0	0	Zimbabwe	0	1	0	0	0

D1: Wisselvariabele gewezen Franse kolonies

D2: Wisselvariabele gewezen Engelse kolonies

D3: Wisselvariabele gewezen Belgische kolonies

D4: Wisselvariabele "Camp David"-akkoord

D5: Wisselvariabele gewezen Nederlandse kolonies

Abstract

*The Political Economy of Bilateral Foreign Aid
An Analysis for Seven OECD Countries in 1987*

To answer the question by what motives the geographical allocation of bilateral foreign aid is determined from a donor point of view, the author starts from public choice theory. Foreign aid is not only altruistic but usually also inspired by the political and economic interest of the donor country. In this article the author focuses on the impact of foreign aid on the donor economy, as it is perceived by bureaucrats in the donor nation. This impact function of bilateral foreign aid is tested for Belgium, France, Japan, the Netherlands, Norway, the United Kingdom and the United States for 1987. On the one hand rich countries are inspired by altruistic motives for foreign aid. For four donor countries a positively significant relationship can be traced between the amount of export and the amount of foreign aid. Aid to former colonies, too, shows the self-interest of a donor country. The gaining of political prestige in the OECD community, at last, is a fairly important drive.

ANTWERPS BEROEPSKREDIET C.V.

Frankrijklei 136

2000 ANTWERPEN Tel.: (03) 233 89 35

UNIEK voor ZELFSTANDIGEN en KMO's

KREDIETEN:

Meer dan 50 jaar uitsluitend ten dienste van de zelfstandigen, vandaar een ver doorgedreven specialisatie inzake de financiële, fiscale en sociale stimuli toegekend door de overheid.

Rentetoelagen (wet 4.8.78)

Waarborgfonds (idem)

Participatiefonds, bijzonder interessant voor jonge en snel groeiende bedrijven (uitsluitend via het beroepskrediet)

DEPOSITOBOEKJES:

Interessante netto-opbrengsten.

EFFEKTEN:

van de NATIONALE KAS VOOR BEROEPSKREDIET
(Staatswaarborg).

AGENTSCHAPPEN:

2100	Deurne, Boekenberglei 114	Tel.: (03) 321 51 34
2710	Hoboken, Heidestraat 2/7	Tel.: (03) 828 23 71
2180	Kalmthout, Pastoor Weytslaan 7	Tel.: (03) 666 98 58
2060	Merksem, J. Buerbaumstraat 47	Tel.: (03) 645 01 94
2120	Schoten, Churchillaan 41	Tel.: (03) 658 76 32
2800	Mechelen, Raghenoplein 15	Tel.: (015) 41 62 63
2300	Turnhout, de Merodelei 67	Tel.: (014) 41 23 94
2410	Herentals, Zandstraat 63	Tel.: (014) 21 50 05
2400	Mol, Markt 55	Tel.: (014) 31 44 47

+ diverse vrije medewerkers over gans de provincie Antwerpen.